

Przed podjęciem decyzji o przyznaniu kredytu banki i SKOK-i muszą ocenić ryzyko związane z udzieleniem kredytu danej osobie. Do takiej oceny służy m.in. scoring, inaczej ocena punktowa, która jest również wykorzystywana do późniejszego monitorowania wiarygodności kredytowej klienta. Ze względu na to, że ocena punktowa znajduje coraz szersze zastosowanie w bankowości, dotyczy większości klientów posiadających lub ubiegających się o kredyty. Warto zatem dowiedzieć się na ten temat czegoś więcej.

Czym jest scoring?

Scoring jest metodą punktowej oceny ryzyka kredytowego. Polega ona na określeniu wiarygodności kredytowej klienta na podstawie porównania jego profilu z profilem klientów, którzy już otrzymali kredyty. Im bardziej profil danego klienta jest podobny do profilu klientów terminowo spłacających swoje kredyty w przeszłości, tym wyższą ocenę punktową otrzyma ten klient.

Wyższa ocena punktowa oznacza większe prawdopodobieństwo, że dany klient będzie terminowo spłacał swoje kredyty.

Ocena punktowa (score) to liczba punktów uzyskanych przez klienta w wyniku zastosowania punktowej metody oceny ryzyka kredytowego. Ocena punktowa wyliczana jest na podstawie danych o kliencie w chwili ubiegania się o produkt kredytowy, na podstawie informacji opisujących klienta lub jego rachunki. W przypadku scoringu oferowanego przez biura kredytowe (takie jak BIK) dane te pochodzą ze zbiorów przekazywanych przez banki (w przypadku BIK również przez SKOK-i). Do wyliczenia

1

ocen punktowych stosowana jest odpowiednia, starannie opracowana, formuła matematyczna. Ostateczna ocena punktowa jest sumą punktów uzyskanych przez klienta za poszczególne elementy jego profilu (charakterystyki). W przypadku oceny punktowej, naliczanej przez biuro kredytowe, takim elementem może być np. największe opóźnienie w spłatach kredytów posiadanych przez klienta.

Klient, który nie miał żadnych opóźnień w spłatach, dostanie za tę charakterystykę więcej punktów, niż np. ktoś, komu zdarzyło się już nie płacić przez dwa czy trzy kolejne miesiące.

Ocena punktowa BIK przyjmuje wartości od 192 do 631 punktów, dodatkowo prezentowana jest w postaci gwiazdek (od 1 do 5 gwiazdek).

Jak wyliczana jest ocena punktowa (score)?

Ocena punktowa BIK wyliczana jest na podstawie historii kredytowej klienta. Jeśli wszystkie kredyty spłacał w terminie, wpłynie to pozytywnie na jego ocenę punktową i zwiększy szanse na otrzymanie kolejnego kredytu. Jeśli w BIK nie ma informacji o kliencie (bo np. nigdy nie brał kredytu), wtedy ocena punktowa nie zostanie mu naliczona.

Jak wpłynąć na wysokość oceny scoringowej?

Ocena punktowa obniży się, jeśli:

- nastąpi opóźnienie w spłacie rat kredytowych,
- przekroczony zostanie limit kredytowy, a także:
- im więcej jest takich kredytów, w których spłacie są opóźnienia,
- im dłuższe są opóźnienia w spłacie kredytu,
- im mniej czasu upłynęło od ostatniego opóźnienia w spłacie,
- im bardziej przekroczony został limit kredytowy,
- im mniej czasu upłynęło od ostatniego przekroczenia limitu kredytowego.

Jeśli klient chce mieć wysoką ocenę scoringową, a co za tym idzie, większe szanse na kredyt w przyszłości, powinien przede wszystkim:

2

- zadbać o terminową obsługę swoich kredytów,
- wyrażać zgodę na przetwarzania danych o swoim rachunku po jego zamknięciu (rachunek zamknięty bez takiej zgody nie jest uwzględniany przy ustalaniu oceny scoringowej klienta).

Należy przy tym pamiętać również o prawidłowym wywiązywaniu się ze zobowiązań wynikających z posiadania limitu w ROR oraz kart kredytowych.

Jak scoring jest wykorzystywany przez banki i SKOK-i?

Banki i SKOK-i wykorzystują scoring do szybkiej i obiektywnej oceny ryzyka kredytowego. Ocenie punktowej mogą podlegać zarówno dotychczasowi klienci, jak i osoby, które po raz pierwszy zgłosiły się do danego banku lub SKOK-u po produkt kredytowy.

Dzięki zastosowaniu scoringu:

- decyzja o przyznaniu kredytu podejmowana jest znacznie szybciej niż w przypadku tradycyjnych metod oceny ryzyka,
- skraca się czas oczekiwania na rozpatrzenie wniosku kredytowego,
- banki i SKOK-i obniżają koszty procesu podejmowania decyzji kredytowych, co przekłada się na możliwość oferowania klientom atrakcyjniejszych warunków kredytowych,
- banki i SKOK-i mają możliwość zarządzania ryzykiem kredytowym w taki sposób, aby utrzymać wysoki poziom bezpieczeństwa, którego zapewnienie jest niezwykle istotne dla ich klientów.

Jakie korzyści ze scoringu mają klienci banków i SKOK-ów?

Osoby ubiegające się o kredyt – dzięki stosowaniu przez banki i SKOK-i metody scoringowej – mogą liczyć na przyspieszenie procesu wydania decyzji kredytowej oraz obiektywną ocenę wiarygodności klienta. Wyższa ocena punktowa oznacza mniejsze prawdopodobieństwo, że dany klient w przyszłości przestanie terminowo spłacać swoje kredyty.

Klienci mający wysoką ocenę punktową są więc postrzegani jako bardziej wiarygodni. Takim klientom banki

3

i SKOK-i z reguły chętniej udzielają kredytów, a osoby posiadające wysokie oceny punktowe mogą liczyć na korzystniejsze oferty.

Jak często wyliczana jest ocena punktowa (score) dla danego klienta?

Oceny punktowe klientów, których dane znajdują się w BIK, naliczane są na każde życzenie banku, SKOK-u lub samego klienta. Raz naliczona ocena przekazywana jest tylko do tej instytucji lub klienta, który o nią prosił. Jeśli bank, SKOK lub klient złoży kolejny wniosek, zostanie ona naliczona ponownie, więc zazwyczaj będzie się różnić od poprzedniej.

Czasem wystarczy 1 dzień różnicy, aby ocena punktowa uległa zmianie (bo w BIK pojawią się nowe informacje na temat kredytów posiadanych przez klienta).

Z tego też względu ocena naliczona dla banku lub SKOK-u może się różnić od tej obliczonej dla klienta, ponieważ może się ona zmienić w okresie jej naliczenia.

Ocena punktowa BIK dla klienta jest naliczana dokładnie w ten sam sposób, w jaki zostałaby naliczona dla banku i SKOK-u, tzn. z zastosowaniem tej samej metody.

Co, jeśli ocena punktowa jest niska?

Nawet jeśli ocena punktowa nie wygląda w danej chwili imponująco, nie oznacza to, że już nigdy nie otrzyma się kredytu. Negatywny wpływ opóźnień w spłatach jest najczęściej największy w ciągu pierwszego roku od momentu wystąpienia zaległości lub opóźnienia, jednak zależy to od przyjętego modelu scoringowego. Również w modelu BIK z czasem negatywny wpływ opóźnień na ocenę punktową staje się coraz mniejszy.

Dlaczego scoring jest stosowany w bankowości?

Biorąc pod uwagę wahania na rynkach finansowych, banki i SKOK-i musiały zmodyfikować stosowane polityki, szczególnie w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym. Modyfikacje te często stanowią odpowiedź na regulacje wdrażane przez nadzór bankowy, ale są również inicjowane przez same banki po zaobserwowaniu negatywnych zmian w jakości spłacanych kredytów.

4

Federacja
Konsumentów

BIURO INFORMACJI KREDYTOWEJ

Federacja Konsumentów
Aleje Jerozolimskie 47 lokal 8
00-697 Warszawa
tel. 22 827 11 73
fax. 22 827 51 05
www.federacja-konsumentow.org.pl

Biuro Informacji Kredytowej
ul. Postępu 17 A
02-676 Warszawa
tel. 22 310 44 44
22 348 44 44
www.bik.pl

Kampania informacyjna Federacji Konsumentów
i Biura Informacji Kredytowej